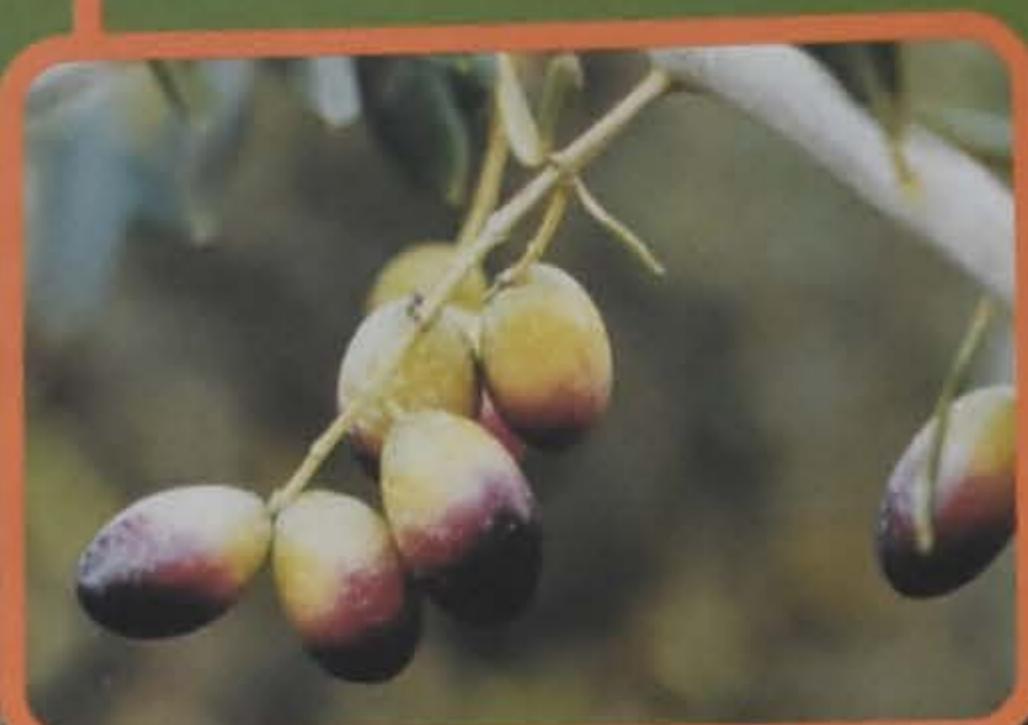

Ελληνικές

Γράφουν οι
Γεώργιος Κωστελένος
Γεωπόνος Α.Π.Θ.

Ευαγγελία Βλασάκη
Τεχνολόγος Γεωπόνος
Τ.Ε.Ι.Θ.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ Ποικιλιών:
Γιώργος Κωστελένος, Φυτώρια Ελιάς

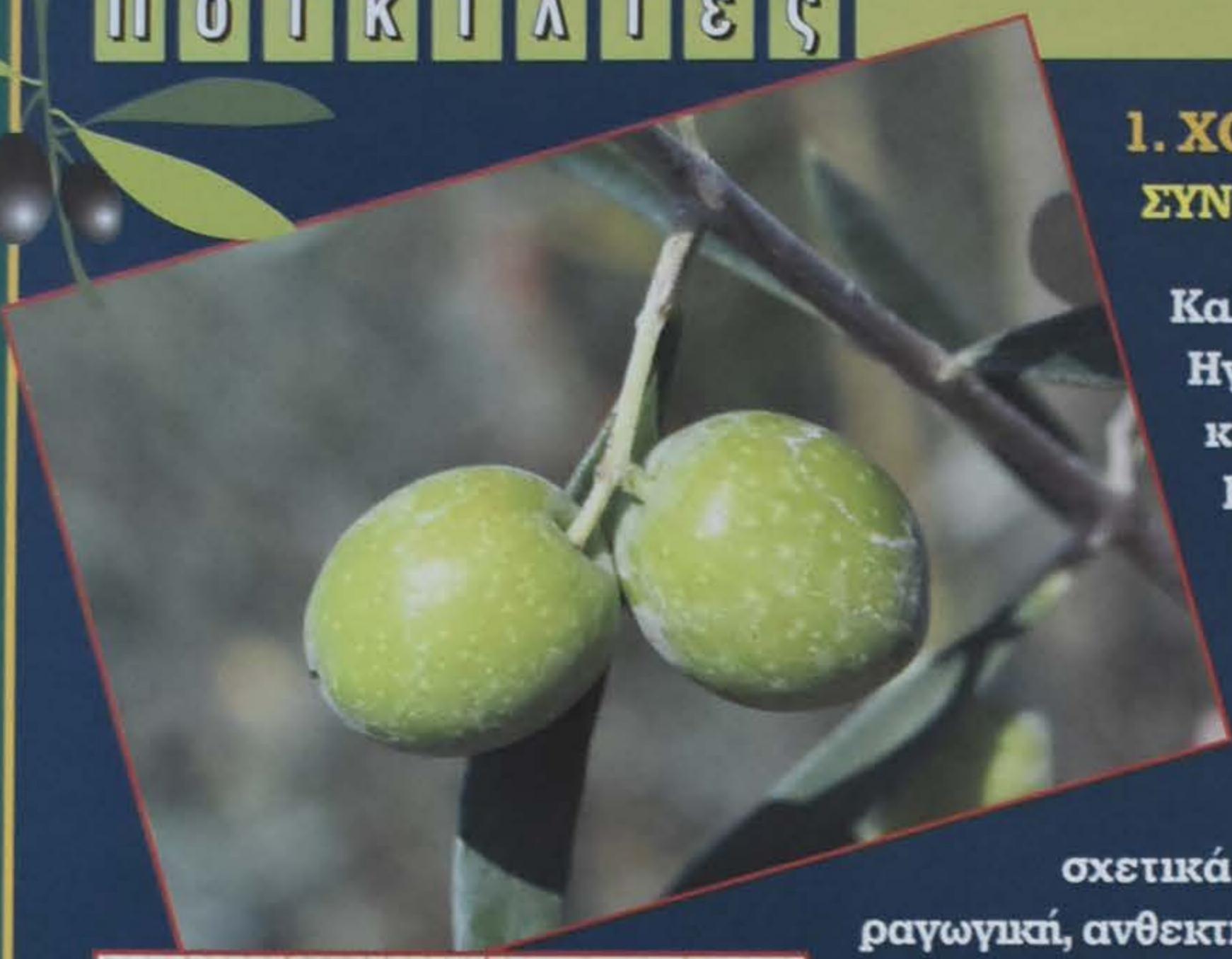

Ποικιλίες Ελιάς

Γηγενείς Ποικιλίες Ελιάς της Δυτικής Ελλάδας

Στη δυτική περιφερειακή και νησιωτική Ελλάδα καλλιεργούνται πολλές ποικιλίες ελιάς τόσο για την παραγωγή λαδιού όπως π.χ. οι ποικιλίες Λιανολιά Κερκύρας, Πικρολιά Κερκύρας, Καλοκαιρίδα Κερκύρας, Κουτσουρελιά - Πατρινή, Κορωνέικη Ψιλολιά, Θιακή - Ανωσάνα, Μαυρολιά Μεσονίας κ.α., όσο και για την παρασκευή βρώσιμων ελιών με σημαντικότερες τις ποικιλίες Αγρινίου - Αμφίσσης και Καλαμών - Νυχάτη. Πέρα όμως από τις πιο πάνω ποικιλίες που είναι περισσότερο ή λιγότερο γνωστές και έχουν καταγραφεί και περιγραφεί, υπάρχουν και αρκετές άλλες ποικιλίες ελιάς που είναι από ελάχιστα γνωστές έως άγνωστες. Στη συνέχεια γίνεται μία σύντομη αναφορά σε ορισμένες από αυτές, τις ελάχιστα γνωστές έως άγνωστες ποικιλίες ελιάς, γιατί από κάποιες έμειναν ελάχιστα δένδρα και τείνουν να εξαφανιστούν.

1. ΧΟΝΔΡΟΛΙΑ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Νησιώτικη, Νησιώτικη, Χονδρολία.

Καλλιεργείται στο νομό Θεσπρωτίας, γύρο από την πόλη της Ηγουμενίτσας, στη νήσο Κέρκυρα, αλλά και στη νότιο-δυτική Αλβανία με το όνομα Nisjot ή Nisjoti.

Είναι ποικιλία μεσόκαρπη, με καρπούς στρογγυλούς χωρίς θηλή, που χρησιμοποιούνται κυρίως για την παραγωγή λαδιού. Οι καρποί της ωριμάζουν στα μέσα Δεκεμβρίου και η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυραίνεται στο 20% περίπου. Έχει φύλλα μεγάλα, πράσινου χρώματος και επίπεδα. Η ποικιλία χαρακτηρίζεται από μεγάλα σχετικά μεσογονάτια διαστήματα. Θεωρείται ποικιλία μέτρια παραγωγική, ανθεκτική στα άγονα εδάφη, το ψύχος και το δάκο, αλλά ευαίσθητη στους ανέμους και το κυκλοκόνιο. Ο εμβολιασμός της σε άγριες ελιές, τουλάχιστον με ενοφθαλμισμό, παρουσιάζει δυσκολίες.

Από ορισμένους ερευνητές η ποικιλία έχει θεωρηθεί ή θεωρείται ακόμα και σήμερα κλώνος της ποικιλίας «Αμφίσσης», αλλά δεν είναι αληθές.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Τα τελευταία χρόνια παραπρείται συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση της ποικιλίας για φυτεύσεις εντός της ζώνης καταγωγής της.

2. ΑΣΠΡΟΛΙΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Ασπρολία.

Καλλιεργείται στη νήσο Λευκάδα όπου παλαιότερα ήταν η ποδιαδεδομένη ποικιλία ελιάς.

Είναι ποικιλία μεσόκαρπη, με καρπούς κυλινδροκωνικούς που στην κορυφή τους στρογγυλεύουν. Οι καρποί της χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λαδιού και ωριμάζουν στα τέλη του Νοεμβρίου, παίρνοντας αντί για μαύρο χρώμα λευκό, απ' όπου και τα όνομά της. Η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυραίνεται από 18% – 20%.

Θεωρείται ποικιλία ανθεκτική στα άγονα εδάφη και τους ανέμους αλλά ευαίσθητη στο δάκο.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Η καλλιέργειά της παραμένει στάσιμη, με τάσεις προοδευτικής μείωσης γιατί τα τελευταία χρόνια σε όλο το νησί φυτεύονται οι ποικιλίες «Κορωνέικη» και «Λιανολιά Κερκύρας».

3. ΜΑΥΡΟΛΙΑ ΛΕΥΚΑΔΑΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΙΕΣ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Μαυρολιά.

Καλλιεργείται επίσης στη Νήσο Λευκάδα, αλλά σε πολύ μικρότερους αριθμούς και τις περισσότερες φορές απαντάται σαν διάσπαρτα μερονωμένα δένδρα ανάμεσα σε άλλες ποικιλίες ελιάς.

Είναι ποικιλία μικρόκαρπη, με καρπούς ωοειδής έως κυλινδροκωνικούς, που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λαδιού. Οι καρποί της ωριμάζουν πρώιμα στα τέλη του Οκτωβρίου με αρχές του Νοεμβρίου και η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυμαίνεται από 18% - 20%.

Θεωρείται ποικιλία χαμπλής παραγωγικότητας, ανθεκτική στα άγονα εδάφη και τους ανέμους. Αντίθετα είναι ευαίσθητη στο δάκο.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Η καλλιέργειά της δεν επεκτείνεται, αλλά αντίθετα, λόγω της χαμπλής παραγωγικότητάς της, συνεχώς περιορίζεται.

4. ΝΤΟΠΙΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Ντόπια.

Καλλιεργείται μόνο στα ορεινά της Ζακύνθου όπου δεν μπορεί να καλλιεργηθεί η ποικιλία «Κορωνέικη». Αντίθετα στα πεδινά η ποικιλία σπανίζεται.

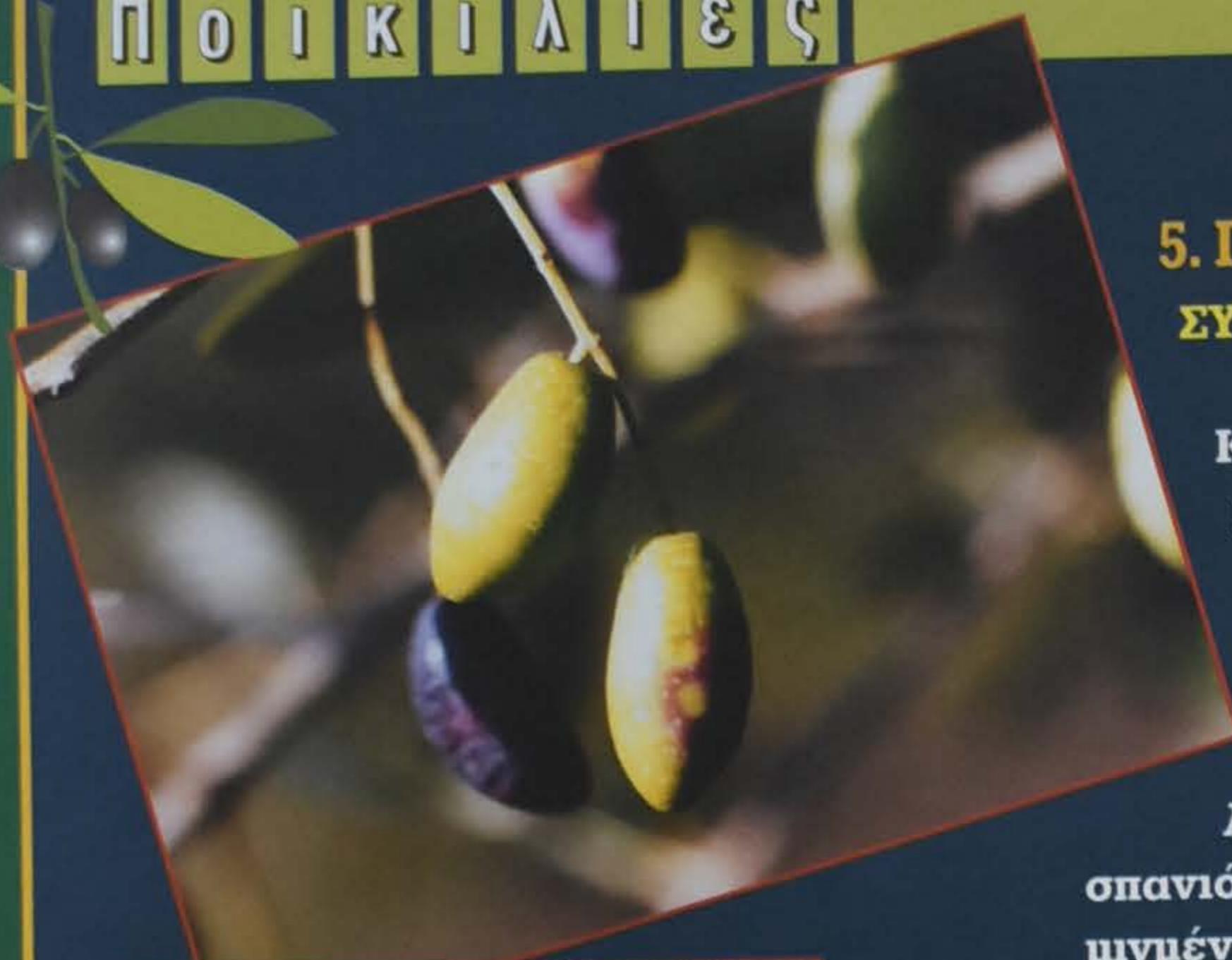
Είναι ποικιλία μικρόκαρπη, με καρπούς σχήματος ακλαδίου σαν μικρές «Μεγάρων» χωρίς όμως να φέρουν θηλή. Παρόμοιου σχήματος με της «Μεγάρων» αλλά μικρότεροι σε μέγεθος είναι και οι πυρίνες. Οι καρποί της χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λαδιού, ωριμάζουν πρώιμα το Νοέμβριο και σε κάθε περίπτωση συγκομίζονται πριν από την «Κορωνέικη». Η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυμαίνεται στο 18% - 20%.

Θεωρείται ποικιλία μέτριας παραγωγικότητας, ανθεκτική στα άγονα εδάφη, την ξηρασία, τους ανέμους και το δάκο.

Από ορισμένους ερευνητές θεωρείται ότι είναι κλώνος της ποικιλίας «Λιανολιά Κερκύρας», αλλά δεν είναι αληθές.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Η καλλιέργειά της παραμένει περιορισμένη στα άγονα, ξερικά, ορεινά εδάφη της Ζακύνθου, χωρίς όμως περιεταίρω προπτικές ανάπτυξης.

5. ΠΤΣΟΥΝΟΛΙΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Καρία.

Καλλιεργείται στη νήσο Ζάκυνθο σε πολύ μικρό αριθμό μεμονωμένων και διάσπαρτων δένδρων.

Είναι ποικιλία μικρόκαρπη, με καρπούς κυλινδροκωνικούς, με την μία τους πλευρά χαρακτηριστικά κυρτωμένη. Οι καρποί της χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λαδιού και ωριμάζουν στα τέλη του Νοεμβρίου. Η ελαιοπεριεκτικότητά τους δεν είναι γνωστή γιατί, λόγω της σπανιότητάς της, πηγαίνουν στα ελαιοτριβεία πάντοτε αναρεμένοι με καρπούς άλλων ποικιλιών.

Θεωρείται ποικιλία μέτριας παραγωγικότητας.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Απειλείται με εξαφάνιση.

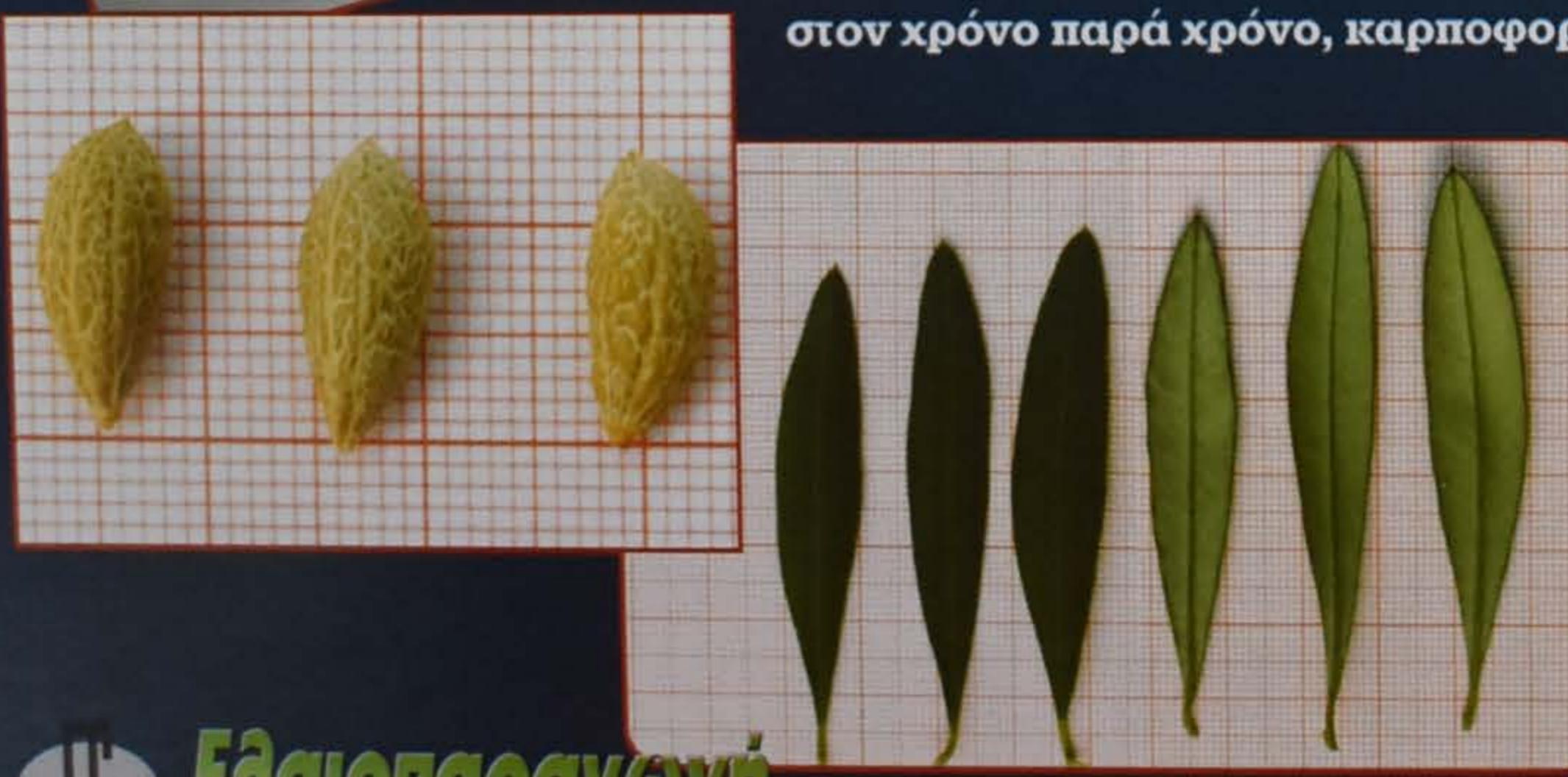
6. ΘΙΑΚΗ ΠΛΕΖΙΔΕΝΙΑ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Καρία.

Καλλιεργείται στη νήσο Ιθάκη σε πολύ μικρό αριθμό μεμονωμένων και διάσπαρτων δένδρων. Υπάρχουν ενδείξεις όπου μπορεί να υπάρχουν δένδρα της ποικιλίας και στα νότια της νήσου Λευκάδας.

Είναι ποικιλία μικρόκαρπη, με καρπούς μεγαλύτερους από εκείνους της τυπικής «Θιακής», κυλινδροκωνικούς, χωρίς θηλή που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή λαδιού. Οι καρποί της ωριμάζουν στα τέλη Νοεμβρίου με αρχές Δεκεμβρίου. Η ελαιοπεριεκτικότητά τους δεν είναι γνωστή.

Θεωρείται, από τα ελάχιστα νεαρά δένδρα που έχουν πολλαπλασιαστεί και φυτευτεί, αρκετά παραγωγική ποικιλία, με σταθερή, τουλάχιστον χρόνο παρά χρόνο, καρποφορία και αρκετά ανθεκτική στην ξηρασία το δάκο και το κυκλοκόνιο.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Απειλείται με εξαφάνιση. Λόγω όμως της καλής της παραγωγικότητας αξίζει σαν ποικιλία να μελετηθεί περισσότερο.

7. ΚΟΛΥΡΕΙΚΗ ΗΛΕΙΑΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Καρία.

Καλλιεργείται στο νομό Ηλείας, γύρο από την πόλη του Πύργου και περισσότερο στην κοινότητα Κολύρι, απ' όπου και πήρε το όνομά της.

Είναι ποικιλία μεσόκαρπη, με καρπούς κυλινδρικούς - κυλινδροκωνικούς, χωρίς θηλή, που χρησιμοποιούνται κυρίως για την παραγωγή λαδιού. Οι καρποί της μοιάζουν αρκετά με εκείνους της ποικιλίας «Βασιλικάδα» και ωριμάζουν όψη μα στις αρχές Δεκεμβρίου. Η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυριαίνεται από 20% στις πλαγιές μέχρι 12% - 15% στα πεδινά.

Θεωρείται ποικιλία μέτριας παραγωγικότητας, ανθεκτική στην πώση των καρπών, μέτρια ανθεκτική στο κυκλοκόνιο και ευαίσθητη στην ξηρασία και το δάκο.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Λόγω της μέτριας παραγωγικότητάς της η ποικιλία δεν φυτεύεται πλέον στους σύγχρονους ελαιώνες.

8. ΜΑΤΟΛΙΑ ΗΛΕΙΑΣ

ΣΥΝΩΝΥΜΑ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ: Χονδροκορωνέικη, Ρουσολιά, Νταρουρέικη, κ.α.

Καλλιεργείται κυρίως στο βόρειο μέρος του νομού Ηλείας και περισσότερο στα βόρεια και ανατολικά της Άμαλιάδας μέχρι και την τεχνητή λίμνη του Πνειού.

Είναι ποικιλία μικρόκαρπη, με καρπούς κυλινδροκωνικούς, κυρτωμένους προς τη μία τους πλευρά, οι οποίοι όμως δεν καταλήγουν, όπως αναφέρεται από άλλους συγγραφείς, σε χαρακτηριστική θηλή. Οι καρποί της σίμερα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παραγωγή λαδιού και ωριμάζουν το Νοέμβριο. Η ελαιοπεριεκτικότητά τους κυριαίνεται στο 19%.

Θεωρείται ποικιλία μέτριας παραγωγικότητας, ευαίσθητη στο δάκο και τα αυστηρά κλαδέματα, μέτρια ανθεκτική στο κυκλοκόνιο και περισσότερο ανθεκτική από την «Κορωνέικη» στον καρκίνο.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ: Αντίθετα, απ' ότι πολλοί συγγραφείς ισχυρίζονται, η ποικιλία δεν καίρει εκτίμησης από τους σημερινούς ελαιοκαλλιεργητές και τις τελευταίες δεκαετίες όχι μόνον δεν φυτεύονται νέα δένδρα από την ποικιλία, αλλά και αυτά που είδη υπάρχουν εκριζώνονται και/ν ορβολιάζονται με άλλες ποικιλίες.

